

התרגיל האיראני נחשף: מזימת ההסחה לאחר דו"ח סבא"א

11.06.2025 | ד"ר יוסי מנשרוף

טהראן חוששת מהשפעת הדו"ח הקריטי של סבא"א על הפעלת מנגנון הסנאפבק, ששיב את הסנקציות מצד מועצת הבטחון נגדה באוקטובר. דובר הארגון האיראני לאנרגיה אטומית, כמאלוונדי, הצהיר בראיון לטלוויזיה האיראנית ב-8 ביוני שטהראן הכינה שורה של צעדי תגובה למול הפעלת הסנאפבק [1] זאת בהמשך להפצרות החוזרות של שר החוץ האיראני עראקצ'י באירופים חודשים האחרונים, שלא יפעילו את מנגנון הסנאפבק.

בהתאם לכך, כעת מתבהרת היטב המזימה שרקמה טהראן באמצעות "גניבת המסמכים הסודיים" אודות תוכנית הגרעין ופרויקטים אסטרטגיים מידי ישראל. שלושה ימים לאחר שאיראן חשפה את "המבצע המודיעיני המורכב", ובכירה ושופריה הללו את "המהלומה המודיעינית" שהנחיתה על ישראל, נראה שהתרגיל האיראני נחשף.

למול ההאשמות הקשות מצד סבא"א כפי שהובאו בדו"ח, לפיהן איראן שוקדת על פיתוח תוכנית גרעין צבאית, בטהראן חותרים לערער באמינותה המקצועית של הסוכנות. הדו"ח הסודי של סבא"א שהודלף לתקשורת קובע שאיראן ביצעה בעבר פעילויות גרעין חשאיות תוך שימוש בחומרים שלא דווחו לסוכנות, בשלושה אתרים שנמצאים זמן רב תחת בדיקה: וראמין, מריואן ותורקוזאבאד. כמו כן, סבא"א דיווחה על עלייה חדה בכמות האורניום שמועשר לרמה של 60% ונמצא בידי הרפובליקה האיסלאמית, מה שתאורטית מקרב אותה לייצור של פצצה גרעינית.

לפי הדו"ח, הסוכנות הגיעה למסקנה ש"שלושת האתרים האלה, ואתרים נוספים שייתכן שקשורים אליהם, היו חלק מתוכנית גרעין מסווגת שאיראן ניהלה עד תחילת שנות האלפיים [2] שבחלקה נעשה שימוש בחומר גרעיני שבטהראן לא הצהירו עליו".

בהתאם לכך, דיווחה הבוקר סוכנות הידיעות פארס, המזוהה עם משמרות המהפכה, מפי מקורות יודעי דבר, שהמסמכים עליהם שמה איראן את ידה מוכיחים את שיתוף הפעולה המלא שקיימה כביכול עם ישראל. פארס האשימה בהתאם לכך את סבא"א שהיא אינה ממלאת תפקיד נייטרלי, אלא הפכה לכלי בשירות מטרותיה של ישראל.

כזכור, טהראן בחרה לחשוף את "המבצע המודיעיני המורכב" בשבת (7 ביוני) באמצעות אחד משופריה העיקריים באזור, הערוץ הלבנוני אל-מיאדין המזוהה עם חזבאללה [3] דווקא בעיתוי הרגיש הנוכחי לאחר שלפי דיווח אל-מיאדין, המבצע להשגת המסמכים הסודיים לפני זמן רב, אך מפאת הכמויות העצומות של המסמכים ובשל הצורך להעביר את כולם לשטח איראן, נשמר הדבר עד כה בסוד.

"מבצע גניבת הארכיון הגרעיני של ישראל" נועד לשמש שתי מטרות. ראשית, הוא שואף לסייע לטהראן להדוף עוד יותר את הממצאים של הדו"ח הנרחב והחסוי של סבא"א [2] זאת בהמשך לתגובה הראשונית באיראן על הדו"ח, לפיה הממצאים זוהמו בין היתר בשל "מודיעין ישראלי מופרק". לפי התגובה הרשמית באיראן, גם אתרי הגרעין בשטחה, שבהם נמצאו החומרים החשודים, "זוהמו כתוצאה מחבלה".

בנוסף, המבצע משקף ניסיון של איראן לשקם את תדמיתה הפגועה ממבצע גניבת הארכיון האיראני בידי המוסד. למול המבצע חסר התקדים בדרום טהראן, מבקשת איראן כעת לגמול לישראל באותו המטבע, לפחות באופן תיאורטי, כדי להוכיח לתומכיו באיראן ומחוצה לה שהוא הצליח להשיב לישראל כגמולה [2] ובאותו המטבע.

איראן נתפסה במערומיה, כפי שמראה דו"ח סבא"א, ולכן נראה כעת שאם לא יושגו לכל הפחות הבנות מובהקות במגעים בינה לבין ארה"ב במו"מ ביניהן, מנגנון הסנאפבק יופעל ויחריף את הלחצים הכלכליים עליה. זאת בנוסף לאיום הצבאי המובהק שאיראן חשה על עורפה, ומשתקף היטב בהצהרותיה ואיומיה, המשקפים לחץ ודאגה.

פורסם בישראל היום, בתאריך 10.06.2025.